

Tajomstvo úspechu ostrova Lesbos

Trochu štatistiky na začiatok

Ostrov Lesbos (Lesbos, tiež Mytilene alebo Mytilini v gréčtine) je tretí najväčší ostrov Grécka a je súčasťou severovýchodného egejského archipelagu. Leží veľmi blízko tureckého pobrežia, medzi ostrovmi Chios a Limnos. Celková rozloha je 1 630 km a dĺžka pobrežia činí 320 km. Najvyššie hory dosahujú výšku takmer 970 m n. m. Ostrov má vulkanický pôvod a v minulosti bol skúšaný početnými zemetraseniami. Jedno z najväčších bolo v roku 1867.

Počet obyvateľov ostrova je 88 000, väčšina žije v hlavnom meste Mytilene, ktoré je zároveň aj najväčším prístavom ostrova. Obyvatelia sa v prevažnej miere zaoberajú poľnohospodárstvom, rybolovom a cestovným ruchom.

Bohatá fauna ostrova je známa aj za hranicami Grécka – tisíce návštevníkov sem prichádza každoročne kvôli pozorovaniu vtáctva či tuleňa stredomorského. Aj flóra je veľmi zaujímavá – východná časť je porastená borovicovými lesmi, centrálna časť poskytuje výborné podmienky pre olivovníky, ktorých je tu vraj viac ako 12 miliónov. Tým pádom je jasné, že tu vyrábajú mimoriadne kvalitný olivový olej. Okrem oleja je Lesbos známy aj najlepším ouzo v Grécku (miestny alkohol získaný destiláciou hrozna s príchutou anízu).

Lesbos je rodiskom bájkara Ezopa, filozofov Aristotela a Epikura, slávneho básnika Odyssea Elytisa či maliara Theophila. Snáď najviac však ostrov preslávila známa antická poetka Sapfó, ktorá žila v 7. storočí pred našim

Hlavné mesto ostrova Mytilini

letopočtom. Svoju vášnivú poéziu venovala ženám – členkám krúžku, ktorý viedla a ktorý uctieval bohyňu lásky Afroditu a deväť múz. Zrejme práve tu sa ukrýva pôvod výrazu lesbický. Aj keď väčšina jej tvorby je dodnes stratená, vo svojej dobe bola nesmierne vážená, Platón ju dokonca označil za desiatu múzu.

Okrem toho môžete na ostrove nájsť: úžasnú stredovekú a otomanskú architektúru, kresťanské a byzantské kostoly, zachovaný svetoznámy rímsky akvadukt, početné rímske, neskôr turecké kúpele, pôsobivú ostrovnú krajinu, krásne pláže, termálne pramene, veľa morských jaskýň a sviežu zelenú prírodu. Hlavné mesto Mytilini s prístavom predstavuje fascinujúcu zmes európskej architektúry a Blízkeho východu. V roku 2009 získal Lesbos cenu za najlepšiu destináciu trvalo držateľného turizmu.

Nie je Lesbos ako Lesbos

Pozornejší čitateľ si iste všimol, že v textoch o tomto čarokrásnom ostrove nepoužívam tradičné pomenovanie Lesbos, ale skôr neobvyklý názov Lesbos. Rešpektujem tým želanie obyvateľstva tohto ostrova, ktoré je pomer-

Pohľad na nehostinnú a vyprahnutú krajinu, ktorá však ukrýva bohatstvá dedičstva Zeme

ne konzervatívne a tradicionalistické, silne nábožensky ortodoxné. Roky sa nevedeli zmieriť s tým, že výraz pre pomenovanie obyvateľa ostrova je identický s pomenovaním žien s homosexuálnou orientáciou (anglicky Lesbian). V roku 2008 ostrovania začali súdne pojednávanie proti Komunitě homosexuálov a lesbičiek Grécka – požadovali v ňom legálny zákaz používať výraz „lesbický“ v súvislosti so sexuálnou orientáciou, pretože sa to dotýka ich ľudských práv a znevažuje ich meno. Súd prehrali, a tak využili možnosť používať podľa novogréckej gramatiky názov svojho ostrova ako Lesbos.

Divoký a nespútaný...

je Lesbos, keď putujete jeho vnútrozemím. Za podpory rôznych európskych fondov sa podarilo zrekonštruovať všetky cesty 1. triedy, a tak sa pohodlne dostanete aj do najodľahlejších miest ostrova. Musíte však rátať s tým, že po kľukatých cestách sa budete presúvať maximálne rýchlosťou 50 km/hod. Putovanie však stojí za to: v priebehu niekoľkých hodín krajina zmení svoju tvár niekoľkokrát – od úrodnej, borovicami porostenej krajiny cez územie, kde rastú tisíce olivovníkov, až po krajinu pripomínajúcu nehostinný Mars – úplne bez vegetácie, ale s jedinečnými geologickými útvarmi. To, že ste v civilizácii a nie niekde v ľudoprázdnom vesmíre, pripomenú vrtule veterných elektrární a sporadické košiare s ovcami, kozami a somármi, pričom sa nestihate čudovať, z čoho tieto tvory žijú, keď trávu nie je vidieť široko-ďaleko. V horských sedlách budete

mať ostrovnú krajinu aj s okolitým morom ako na dlani, budete obdivovať dedinky učpené na strmých horských úbočiach. Ak do niektorej zabľúдите, musíte rátať s užutkami uličkami a aj s tým, že autom prefrčíte cez miestnu tavernu a na chvíľu prerušíte debatu ostrovanov.

Tradičný a originálny...

je Lesbos a jeho vône, chute, hudba, zákutia. Možno aj kvôli tomu, že je pomerne ďaleko od gréckej, a teda aj európskej pevniny. Z rádií tu počuť len domácu grécku muziku, miestne taverny ponúkajú hlavne grécke špeciality (šalát choriatiki či tzatziki). Neodmysliteľnou súčasťou každodenného rituálu je posedenie pri frappé či pri poháriku ouza. Tradičné sú dedinky vo vnútrozemí, jedinečné zas ortodoxné kláštorne komplexy, niektoré sú prístupné aj verejnosti. Skutočným klenotom je mestečko Molyvos, zapísané do Zoznamu kultúrneho dedičstva, s jeho kamenným hradom, malebnými krivolakými uličkami plnými obchodíkov s umeleckými predmetmi, prístavom s útulnými tavernami a neskuťočne pekným západom slnka.

Vela dediniek, ležiacich vo vnútrozemí, má svoje

dvojča – prístav na brehu mora. Oplatí sa sledovať rybárov vracajúcich sa s bohatým úlovkom. Svoje korene a tradície si domáci veľmi uctievajú. Vytvorili tzv. družstvá, ktoré sieťujú výrobcov domácich produktov (typické grécke sladkosti, olivový olej, výrobky z medu a olív, bylinkové čaje, ouzo, víno či retsina) a podnikateľov v oblasti služieb, čo prinieslo výrazný rast turizmu v západnej, menej navštevovanej časti Lesvosu, vznikli aj nové pracovné miesta prepojené na geoturizmus.

Horúci a chladný...

je Lesbos aj uprostred leta – vzduch dosahuje bežne teplotu nad 30 °C, ale keď navštívite Skamenený les, musíte sa pripraviť na púštné podmienky – horúca, suchý a prašný vietor a teplotu vysoko nad 40 °C. Oproti vzduchu je však more prekvapivo chladné – teplota sa pohybuje okolo 20 °C, za čo môžu podmorské prúdy. Na chladnejšiu vodu sa dá veľmi rýchlo zvyknúť a po čase s úžasom zistíte, aký blahodarný vplyv má chladná voda na váš organizmus – nielenže sa otužujete, ale krv sa vám intenzívnejšie rozprúdi, vaša pokožka sa stáva pružnejšou, pevnejšou a napnutejšou, vrásky sa viditeľne vyhladia...

Výhodou tohto ostrova je, že má čo ponúknuť návštevníkovi aj mimo sezónu – pozorovanie vtáctva či tuleňov, návštevu geoparku a jeho lokalít, múzeí, galérií, či len také obyčajné vychutnávanie si bežného života ostrovanov. Odchodom turistov po sezóne ostrov neosirí (ako napríklad Zakynthos, odkiaľ na zimu odíde väčšina obyvateľstva), konajú sa tu rôzne konferencie, geopark navštevujú vedci a výskumníci a v rámci programov environmentálnej výchovy aj žiaci z celého Grécka. Na ostrove nájdete aj pomerne hustú sieť značených turistických trás, ktoré je určite príjemnejšie absolvovať v chladnejšom počasí.

Jedinečný a nezabudnuteľný...

je ostrov Lesbos a jeho príroda, kultúra, krajina, ľudia. Lesbos je ako olivový olej – nezíska si vás na prvý pokus, ale postupným ochutnávaním a poznávaním navždy prepadnete jeho chuti, atmosfére, filozofii.

Babie leto na grécky spôsob